

**PORIN SEUDUN
STEINERKOULU**

OPAS UUSILLE VANHEMMILLE

SISÄLLYS:

1. JOHDATUSTA STEINERPEDAGOGIIKKAAN	3
2. SEITSENVUOTISKAUDET	4
3. TEMPERAMENTTIKASVATUS OPETTAJAN APUKEINONA.....	5
4. OPPIMISTA ILMAN OPPIKIRJOJA JA ARVOSTELUA.....	5
5. MITÄ STEINERKOULUSSA SITTEN OPITAAN?	6
6. VUODENKULKUUN LIITTYVÄT JUHLAT OSANA KOULUN ARKEA	7
7. TYÖNJAKO STEINERKOULUSSA	7
8. VANHEMMAN TEHTÄVÄT – ELI MITÄ KAIKKEA STEINERVANHEMMALTA ODOTETAAN?.....	7
9. STEINERAAKKOSET.....	9
Lähteet ja lisätietoa:	13

Porin seudun steinerkoulu

1. JOHDATUSTA STEINERPEDAGOGIIKKAAN

Lapsen koulutien alun lähestyessä vanhemmat joutuvat pohtimaan koulun valintaa. Päättäessään valita lapselleen steinerkoulun vanhemmat joutuvat usein perustelemaan valintaansa. Miten Steinerkoulu eroaa perinteisestä peruskoulusta?

Steinerkoulujen opetussuunnitelma poikkeaa hieman peruskoulun opetussuunnitelmasta.

Steinerkoulun ja peruskoulun käyneillä oppilailla on koulun päätyttyä kuitenkin samantyyppiset valmiudet jatko-opintoihin. Tärkein eroavaisuus on pedagogiikassa. Toisin sanoen steinerissa ja peruskoulussa opitaan samat asiat, mutta hieman eri tavalla ja eri järjestyksessä. Lisäksi steinerkoulussa oppilas saa enemmän aineksia elämään, sillä steinerissa on ns. ”tavallisten” oppiaineiden lisäksi lapsen kasvua tukevia oppiaineita.

Steinerpedagogiikka perustuu kokemuksellisuuteen ja elämyksellisyyteen aina kouluvuosien loppuun saakka. Alaluokilla toiminnallisella kasvatuksella on merkittävä rooli. Myös tietopuolinen opetus on kaikissa aineissa elämyksellistä. Tämä tarkoittaa, että opetuksen sisäistäminen vaatii oppilaan omakohtaisen kokemuksen, joka saavutetaan tunne-elämyksen avulla.

Opetuksessa vältetään käsitteellistä opetusta (älyllisiä abstraktioita, teorioita ja väittämiä) ilman oppilaan omakohtaista kokemusta. Omakohtainen kokemus ja tunne-elämys pyritään saamaan aikaan taiteellisen ja toiminnallisen opetuksen avulla.

Steinerkoulun opetussuunnitelma perustuu ihmiskuvaan, jonka mukaan ihminen on fyysis-sielullis-henkinen kokonaisuus. Ihmisyksilöä ei käsitellä vain perimän ja ympäristötekijöiden tuotteeksi. Näistä muovautuu kokonaisuus, jota viime kädessä määrää ihmisen yksilöllinen minuus. Opetussuunnitelma pyrkii tukemaan ihmisen kasvua kokonaisvaltaisesti. Opetuksessa on tiedollisten aineiden lisäksi tärkeä osa taiteellisilla ja käytännöllisillä oppiaineilla, jotka eivät ole yläluokillakaan valinnaisia. Steinerkoulun opetussuunnitelman läpäiseekin periaate ”kaikki tekevät kaikkea”. Lukiovaiheessa valinnaisten aineiden määrä kasvaa, mutta edelleen taiteelliset ja käytännölliset aineet rytmittävät koulupäivää.

2. SEITSENVUOTISKAUDET

Seitsenvuotiskaudet ohjaavat opetusta Steinerpedagogiikan mukaan kaikella ihmisen kasvulla ja kehityksellä on omat herkkyyskautensa. Opetuksessa näitä herkkyyskausia käytetään hyväksi. Ihmisen kehitystä tarkastellaan seitsenvuotisen rytmin avulla.

Kouluikäisen lapsen kannalta ovat merkittäviä ensimmäiset kolme seitsenvuotiskautta. Näihin liittyvät tahdon, tunteen ja ajattelun kehityksen herkkyyskaudet. Alle kouluikäisen lapsen kasvattajan tehtävä on luoda lapsen kasvu ympäristö rauhalliseksi ja turvalliseksi. Lapsen toiminnan ja fyysisen aktiivisuuden tarve on kokonaisvaltaista. Tämä toiminnan ja tahdon kehittymisen välillä on yhteys. Turvallinen ympäristö, jossa lapsi saa häiriöttömästi toimia, heijastuu jopa aikuisuuteen saakka toimeen ryhtymisen helppoutena. Alle kouluikäinen lapsi myös aistii ja jäljittelee ympäristöään kokonaisvaltaisesti. Kasvattajan tärkein tehtävä onkin itsekasvatus: kuinka olla kaiken tuon ehdottoman jäljittelyn arvoinen.

Toisen seitsenvuotiskautensa alussa (tai ensimmäisen lopulla) lapsi aloittaa koulun. Kouluikäinen lapsi elää tunne-elämänsä kehittymisen aikaa. Steinerpedagogiikassa tunne-elämys ja kuvallisuus ovat opetuksen perusta. Tunne-elämys liittyy tiedollisen opetuksen lapsen omiin kokemuksiin.

Steinerkoulun luokassa liikutaan paljon. Päivä alkaa aamurytmeillä, jotka herättävät runojen ja lorujen, tömistysten ja taputusten avulla lapsen uuteen koulupäivään. Luokka käy retkillä. Opetustunteja (esim. biologiaa, maantietoa, kotiseutuoppia) voidaan pitää ulkona. Sisällä alaluokkalaisten oppitunnit saattavat joskus tuntua rauhattomilta. Lapsia ei ole vangittu

pulpetteihinsa liikkumattomiksi patsaiksi vaan fyysinen liikkuvuus jalostuu myöhemmin ajattelun liikkuvuudeksi. On kuitenkin oppitunteja ja töitä, jolloin tekeminen rauhoittaa oppilaat paikoilleensa.

Koulun alkamisesta kahdeksanteen luokkaan saakka eli koko toisen seitsenvuotiskauden ajan luokkaa ohjaa sama luokanopettaja omalla luonnollisella auktoriteetillaan. Viimeisillä

luokanopettajavaiheen luokilla aineenopettajien määrä saattaa kasvaa, mutta varsinaiseen aineenopettajavaiheeseen siirrytään vasta yhdeksännellä luokalla.

Kolmas seitsenvuotiskausi on ajatuksen heräämisen aikaa. Murrosikä on ohitettu tai ainakin sen pahimmat myrskyt ovat rauhoittuneet. Opettajan rooli muuttuu auktoriteetista asiantuntijaksi. Tiedollinen opetus painottaa kokonaisuuksien ymmärtämistä, jonka pohjalta pyritään herättämään

oppilaan oma itsenäinen päättely ja oivaltaminen. Tiedollisen opetuksen vastapainona on edelleen paljon taito- ja taideaineita. Aineenopettajavaiheen opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on suunnata nuori yhteiskuntaan ja nykyajan ymmärtämiseen.

3. TEMPERAMENTTIKASVATUS OPETTAJAN APUKEINONA

Steinerpedagogiikka hahmottaa oppilaiden luonteenrakenteen neljään temperamenttityyppiin. Jokaisesta ihmisestä on löydettävissä kaikki temperamenttityypit, lapsella toinen toista hallitsevampana. Nämä neljä temperamenttityyppiä toimivat opettajan työkaluina, apukeinoina luoda kullekin lapselle oma yksilöllinen oppimisympäristö. Temperamenttien avulla opettaja hahmottaa oppilaan luonteenrakenteen ja saa tarttumapintaa oppilaan ominaislaadusta.

Temperamenteista ei puhuta oppilaille itselleen eikä niiden avulla leimata oppilasta. Temperamenttikasvatuksessa painotetaan oppilaan hyviä puolia ja hallitsevan temperamentin positiivisia mahdollisuuksia. Temperamenttipiirteitä ei pyritä poistamaan vaan niiden ajatellaan olevan osa lasta, joka opettajan on hyväksyttävä kokonaisuutena. Temperamenttia ei nähdä täysin pysyvänä, vaan muuttuvana ja elävänä. Tavoitteena steinerpedagogiassa onkin saada tasapaino näiden erilaisten temperamenttityyppien välille, jolloin nuorella olisi mahdollisuus tilanteesta riippuen ottaa käyttöönsä sopiva tapa toimia.

Temperamenttityypeistä löytyy lyhyet kuvaukset kohdasta Steineraakkoset. Lisäksi Temperamenttityypeistä löytyy kirjallisuutta mm. Kaisu Virkkuselta (steinerpedagoginen temperamenttinäkemys) sekä Liisa Keltikangas-Järviseltä (yleinen psykologinen temperamenttinäkemys)

4. OPPIMISTA ILMAN OPPIKIRJOJA JA ARVOSTELUA

Steinerkoulussa ei yleensä käytetä oppikirjoja. Oppilaat tekevät itse työvihkonsa, alaluokilla opettajan mallin tai sanelun mukaan, siirtyen yläluokilla vähitellen itsenäiseen tekstin tuottamiseen. Itse tehty vihko vahvistaa oppilaan kykyä ryhtyä itsenäisesti toimeen ja antaa omalle työlleen suunta. Itse tehty kirja myös auttaa asioiden sisäistämistä ja oman kiinnostuksen syttymistä. Se synnyttää joustavammin ja helpommin oppilaan omakohtaisen kokemuksen kuin valmis oppikirja. Valmis oppikirja on helposti opettajan ja oppilaan todellisen kohtaamisen tiellä. Kirjoja (ja Internetiä) käytetään oppitunneilla ja kotitehtävissä luovasti ja vapaasti tiedon lähteinä. Näin pyritään kuin vahingossa kasvattamaan nuori lähdekriittiseksi lukijaksi ja vertailemaan annettua tietoa. Oppikirjoja käytetään steinerkoulussa kuitenkin

esimerkiksi kielten opiskelussa. Myös ylioppilaskirjoituksiin valmistautuva luokka käyttää harkinnan mukaan valmiita lukion kirjasarjoja.

Numeroarvostelua ei steinerkoulussa käytetä. Opettajan tehtävä on saada oppilas kiinnostumaan opetettavasta asiasta asian itsensä tähden, ei sen vuoksi minkä numeron oppilas saisi. Oppilaat saavat kirjallisen lausunnon koulumenestyksestään ja omasta edistymisestään. Alaluokilla tämä lausunto osoitetaan vanhemmille ja toivottavaa on, etteivät lapset vielä tässä vaiheessa tietäisi asiasta. Lapset sen sijaan saavat lukuvuoden lopuksi oppilasta kuvallisesti puhuttelevan runon tai kertomuksen. Ensimmäisen numerotodistuksen oppilaat saavat kahdeksannen luokan keväällä, jonka jälkeen seuraavissa todistuksissa on kirjallisen lausunnon lisäksi myös numeroarvostelu. Luokilla 10–13 jokaisesta suoritetusta kurssista tulee joko numeroarviointi tai hyväksytty-merkintä.

5. MITÄ STEINERKOULUSSA SITTEEN OPITAAN?

Kuten jo aikaisemmin kävi ilmi, periaatteessa steinerkoulussa kaikki opiskelevat kaikkea. Steinerkoulussa on mahdollisuus opiskella samoja oppiaineita kuin peruskoulussakin. Oppiminen alaluokilla tapahtuu usein hitaammin kuin peruskoulussa. Tämä vastaa lapsen kehitystilannetta. Yksipuolinen älyyn vetoava opetus on ensimmäisten luokkien aikana häiriötekijä lapsen tasapainoiselle kasvuille. Se jättää tunne-elämän kehittymään oman onnensa nojaan ja antaa opetuksen sisällön muodossa, jossa lapsi ei vielä kykene asioita sisäistämään. Näin oppiminen jää ulkokohtaiseksi. Steinerkoulussa ei ole sukupuoleen sidottuja oppitunteja. Sekä tytöt että pojat virkkaavat ja tekevät puutöitä.

Liikuntatunneillakin toimitaan sekaryhmissä. Taito- ja taideaineet ovat kaikille pakollisia. Steinerkoulu ei kuitenkaan ole taidekoulu vain taitoja taideaineet toimivat vastapainona teoreettisille oppiaineille ja tukevat näin lapsen kokonaisvaltaista kasvua.

Kaikessa opetuksessa pyritään taiteellisuuteen, luovuuteen ja mielikuvituksen käyttöön. Pedagogisena tavoitteena on säilyttää jokaisesta lapsesta löytyvä luovuus. Steinerkoulussa taideaineilla on niiden itseisarvon lisäksi välinearvo pyrittäessä kasvatuksellisiin tavoitteisiin. Taiteellisuus on tärkeä osa ympäröivän maailman ymmärtämistä. Taideopetus steinerkoulussa on maalaamista, piirtämistä, laulamista, soittamista ja eurytmian tekemistä.

Eurytmia on ehkä tunnetuin steinerkoulun erikoisista oppiaineista. Eurytmia on liikuntataiteen muoto, joka muuntaa musiikin ja runouden liikkeeksi ja eleiksi. Koulussa eurytmia, taiteellisen elämyksen tuottamisen lisäksi, tukee lapsen ja nuoren oman kehonsa hahmottamista tilassa ja liikkeessä.

Eurytmian lisäksi steinerkoulussa opiskellaan erillisinä oppiaineina muun muassa muotopiirustusta, geometriaa ja tähtitiedettä. Uskonnonopetus steinerkoulussa on sen kirkkokunnan mukaista, johon oppilas kuuluu. Vaihtoehtoisesti lapsi voi osallistua elämänkatsomustiedon opetukseen, uskonnonvapauslain mukaisesti.

6. VUODENKULKUUN LIITTYVÄT JUHLAT OSANA KOULUN ARKEA

Steinerkoulussa vuoden kiertokulkuun liittyvät juhlat ovat olennainen osa kouluvuotta. Näihin juhliin liittyvät luonnollisesti myös kristilliset juhlat. Suomalaisten juhlapyhien lisäksi steinerkoulun perinteeseen kuuluvat syksyisin Mikael-päivä ja Martinpäivän lyhtyjuhla runsaine tarinoineen. Kolmannella luokalla käsiteltävä Vanha testamentti on suurten länsimaisten uskontojen pohja ja merkittävä osa kulttuuriperintöämme. Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuulumaton oppilas saa kuitenkin vanhempien niin tahtoessa vapautuksen uskontotunneilta.

7. TYÖNJAKO STEINERKOULUSSA

Opettajien tehtäviin ja vastuisiin kuuluvat pedagoginen kehittäminen ja oppilasasioiden hoito. Opettajat toimivat yhteistyössä vanhempien ja viranomaisten kanssa. Johtokunta huolehtii koulun yleisestä kehittämisestä. Johtokunnan vastuulla ovat myös koulun budjetin hyväksyminen ja sen toteutumisen valvominen. Vanhemmat tekevät talkootyötä ja toimivat työryhmissä oman kiinnostuksen ja mahdollisuuksien mukaan. Kannatusmaksun kautta vanhemmilla on myös tärkeä rooli koulun toiminnan taloudellisessa turvaamisessa.

8. VANHEMMAN TEHTÄVÄT - ELI MITÄ KAIKKEA STEINERVANHEMMALTA ODOTETAAN?

Varmastikin jokainen steinerkoulun toiminnassa mukana ollut vanhempi on huomannut, että tekeminen ei tässä koulussa lopu. On talkoita, myyjäisiä ja vanhempainiltoja. Porin seudun steinerkoulu, kuten muutkin steinerkoulut, on vanhempien perustama ja kannatusyhdistyksen ylläpitämä. Koulun toiminta on riippuvainen vanhemmista. Kouluun tuleminen ei kuitenkaan edellytä koko vapaa-aikansa uhraamista koulun hyväksi.

Steinerpedagogiikkaan kuuluu koulun ja kodin tiivis yhteistyö. Koulu tukee kotia kasvatustyössä ja toisinpäin. Erilaiset tapahtumat koululla sekä usein pidetyt vanhempainillat pitävät perheen kiinni lapsen koulunkäynnissä. Vanhemmat eivät ole ulkopuolisia lastensa kouluasioissa. Vanhempainiltoja on säännöllisesti noin kerran kuukaudessa luokan tarpeesta riippuen.

Vanhempainiltojen lisäksi voidaan koululla järjestää erilaisia keskustelutilaisuuksia, seminaareja tai esitelmiä, joissa vanhemmat pääsevät keskustelemaan kasvatukseen liittyvistä kysymyksistä.

Koulua ylläpitävään Porin Seudun steinerkoulun kannatusyhdistykseen kuuluminen on perheiltä vapaaehtoista, mutta toivottavaa. Kannatusyhdistykseen kuulumalla jokainen vanhempi pääsee vaikuttamaan koulun asioihin. Kannatusyhdistys valitsee vuosikokouksessa hallituksen, joka opettajakunnan edustajien kanssa muodostaa johtokunnan, koulun virallisen hallintoelimen. Lisäksi kannatusyhdistyksessä toimii erilaisia työryhmiä, joihin vanhemmat voivat halutessaan ja mielenkiintonsa mukaan liittyä.

Perusopetus on Suomessa ilmaista, mutta steinerkoulussa kannatusmaksu mahdollistaa pedagogiset erityispiirteet. Kannatusmaksu on siis erittäin tärkeä osa tärkeä osa koulun rahoitusta. Erilaisiin elämäntilanteisiin voi joskus liittyä yllättäviä taloudellisia vaikeuksia. Tällaisissa tapauksissa kannattaa aina ottaa yhteyttä johtokuntaan, jolloin maksuissa voidaan joustaa tapauskohtaisesti.

Kannatusmaksun lisäksi luokissa voidaan kerätä erillistä luokkakassaa retkiä tai muita luokkakokohtaisia kuluja varten. Kahdeksannella ja kahdennellatoista luokalla opetussuunnitelman mukaan tehdään kulttuurimatka, jonne rahaa aletaan luokkakokohtaisesti ja luokan omien suunnitelmien mukaan kerätä viidennen luokan jälkeen. Talkootyötä koulussa tehdään oman luokkaretkikassan kartuttamiseksi tai koko koulun hyväksi. Luokkakokohtaisista rahankeruutalkoista luokka päättää itsenäisesti. Koulun talkoita ovat heinäkuussa Pori Jazzien aikaan järjestettävä Jazzmajoitus sekä joulun ja pääsiäismyyjäiset.

Talkootyöt eivät ole tärkeitä ainoastaan taloudellisesti. Taloudellista merkitystä suurempi merkitys tapahtumilla on yhteishengen kasvattajina. Esimerkiksi myyjäisissä tutustuu myös muiden luokkien oppilaisiin ja vanhempiin. Näissä tilaisuuksissa myös koulun me-henki kasvaa.

Vaikka koulun ja kodin yhteistyö on tiivistä, on vanhempien hyvä muistaa muutamia tärkeitä käytössäntöjä. Opettajan huomio jakaantuu koko luokalliselle lapsia, ja opettajankin aika on rajallinen. Yhden oppilaan asioiden puimiseen ei voi käyttää kaikkia vanhempainiltoja eikä opettajan koko vapaa-aikaa. Opettajalle voi aina soittaa, jos jokin asia mieltä vaivaa, mutta toivottavaa olisi, että kuuden jälkeen arki-iltoina sekä viikonloppuisin opettajien annettaisiin kerätä voimia seuraavaan koulupäivään.

9. STEINERAAKKOSET

A

Aamurytmit: Alaluokilla koulupäivän käynnistävät ääni- ja rytmiharjoitukset, joiden tarkoitus on herättää ja virittää lapsi päivän tunnelmaan.

Abiluokka: 13-luokka, joka valmistautuu ylioppilaskirjoituksiin.

Adventtispiraali: Steinerkoulun kaunis ja harras adventtijuhla, jossa ensimmäisen luokan lapset kulkevat havuköynnösspiraalin läpi sytyttämään kukin oman kynttilänsä.

Aineenopettajavaihe: 9.luokalta alkava vaihe, jolloin opetuksesta ja kasvatuksesta huolehtivat aineenopettajat.

Antroposofia: Ihmisviisaus (kreik.). Rudolf Steinerein perustama maailmankatsomuksellinen liike. Antroposofia on tiedostamistie, joka pyrkii johtamaan ihmisessä olevan henkisyyden maailmankaikkeudessa olevan henkisyyden yhteyteen.

Bothmervuimistelu: Pyrkii tavallisen voimistelun täydentäjänä auttamaan oppilasta hahmottamaan tilaa ja omaa suhdettaan siihen.

D

Diatoninen huilu: Diatoniseen, seitsensäveliseen sävelasteikkoon perustuva puuhuilu, jota soitetaan toiselta tai kolmannelta luokalta eteenpäin

E

Eurytmia, eukka: Liikuntataidetta, jossa musiikki ja puhe muunnetaan liikkeen ja eleen taiteeksi. Taiteellisen elämyksen lisäksi tavoitellaan oman kehon ja liikkeen hallintaa ja kehitetään keskittymiskykyä.

F

Flegmaattinen: Yksi neljästä temperamenttityypistä. Omassa rauhassaan viihtyvällä flegmaatikolla asiat etenevät omassa tahdissaan, tunnollisesti loppuun asti. Mukavuuden halu voi kuitenkin joskus kääntyä laiskuudeksi ja saamattomuudeksi.

G

Goetheanistinen: Steinerpedagogiikalle ominainen ilmiöön keskittyvä tarkastelutapa tai tutkimusmenetelmä

H

Hoitoeurytmia: Eurytmiaan perustuva terapian muoto

J

Jakso-opetus: Opetusmetodi, jossa opetus pääaineissa järjestetään 2-6 viikon pituisina jaksoina niin, että oppiaineita opetetaan mielekkäinä kokonaisuuksina välttämättä sirpaletietoa.

Johtokunta: Kannatusyhdistyksen hallituksesta (vanhemmista) ja opettajakunnan edustajista koostuva steinerkoulun taloudellisista asioista päättävä hallintoelin

K

Kannatusyhdistys: Koulua ylläpitävä yhdistys, joka huolehtii koulun taloudellisesta ja yhteisöllisestä puolesta.

Koleerinen: Yksi neljästä temperamenttityypistä, jolle on ominaista energisyys, (uhka)rohkeus ja voimakastahtoisuus. Tarvitsee usein ulkopuolista apua tunteidensa ja halujensa hillitsemisessä. Koleerikko tarttuu helposti asioihin ja kokee epäoikeudenmukaisuudet voimakkaasti.

Kristiyhteisö: Protestanttisen kristinuskon ja Rudolf Steinerein antroposofisten ajatusten pohjalta syntynyt uskonnollinen uudistusliike.

Kulttuurimatka: 12.luokan opetussuunnitelmaan kuuluva matka, jonka tarkoituksena on tutustua johonkin erilaiseen kulttuuriin syvällisemmin.

L

Lopputyö: 12.luokalla tehtävä laaja itsenäinen päätöstyö oppilaan itse valitsemastaan aiheesta. Työ voi olla taiteellinen, käytännöllinen tai teoreettinen. Oppilaat esittelevät päätöstyönsä oppilaille, opettajille, vanhemmille ja muulle yleisölle sekä vastaavat aiheesta koskeviin kysymyksiin.

Luokanopettajavaihe: Luokat ensimmäisestä kahdeksanteen, jolloin sama luokanopettaja luotsaa luokkaansa koulukypsyudesta murrosikään.

Lyhtyjuhla ks. Martinpäivä

M

Martinpäivä: Martinpäivän lyhtyjuhla on vanha keskieurooppalainen tapa, joka on steinerkouluissa herätetty uudestaan eloon. Martinpäivänä lapset tuovat itse tehtyjen lyhtyjen muodossa valoa pimenevään marraskuuhun.

Melankolinen: Yksi neljästä temperamenttityypistä. Melankolikko on hyvin tietoinen, voimakastunteinen ja syvämietteinen ihminen. Vahvoja puolia ovat ajattelemisen ja harkitseminen, mutta toimeen tarttuminen ja yhdessä tekeminen eivät.

Mikaeljuhla: Mikaelin päivä on steinerkoulun syksyn katkaiseva juhlapäivä. Mikaeljuhlaan liittyy paljon tarinoita ja legendoja, joita käytetään hyväksi opetuksessa. Mikaeljuhlassa on keskeistä hyvyys ja rohkeus. Mikaeljuhlaan liittyy myös sadonkorjuujuhlan elementtejä.

Muotopiirustus: Steinerkoulussa erillinen oppiaine, joka aloitetaan ensimmäisellä luokalla tavallisesti perusmuotojen ja niiden variaatioiden piirtämisellä. Muotopiirustus tukee esimerkiksi kirjainten ja numeroiden kirjoittamaan oppimista. Samalla se jäntevöittää sisäistä oloa, sillä muovatessaan ja hahmottaessaan lapsi muovaa itseään. Muotopiirustusta tehdään luokilla 1-5, minkä jälkeen se muuttuu geometriaksi.

O

Opettajakunta: Kaikesta steinerkoulun pedagogisesta toiminnasta, sen kehittamisestä vastaava hallintoelin, johon kuuluvat kaikki koulun vakituiset opettajat.

P

Palikkavärit: Piirtämiseen käytettävät mehiläisvahaväripalikat

Pentatoninen huilu: Pentatoniseen eli viisisäveliseen asteikkoon perustuva puuhuilu, jota soitetaan eniten ensimmäisellä ja toisella luokalla.

Pikkueukka ks. Hoitoeurytmia

Pääainetunti: Koulupäivän aloittava noin kahden tunnin pituinen opetuskokonaisuus, jolla opetetaan jakso-opetuksena pääainetta.

R

Rubigon: Yhdeksän-kymmenen ikävuoden tienoille sijoittuva taite, jolloin lapsi vähitellen ymmärtää olevansa erillinen yksilö eikä enää pieni lapsi.

S

Sangviininen: Yksi neljästä temperamenttityypistä. Sangviinikossa on iloisuutta ja kevyttä, hän on empaattinen, ystävällinen ja rakastava, mutta pitkäjännitteisyys ja keskittymiskyky eivät ole hänen vahvuuksiaan.

Snellman-korkeakoulu, Snellu: Helsingissä toimiva steinerpedagoginen korkeakoulu, jossa voi opiskella mm. steinerkoulun luokanopettajaksi.

Sofianpuoti: Koulumme kauppa, josta saa ostaa edullisesti luomuelintarvikkeita ja pesuaineita sekä mm. koulussa käytettäviä värejä ja pedagogiikkaan liittyviä kirjoja.

Steiner, Rudolf: Itävaltalainen filosofi (1861-1925), joka tunnetaan steinerpedagogiikan kehittäjänä. Lisäksi Steiner antoi virikkeitä monille eri aloille maataloudesta lääketieteeseen.

Steinerkasvatus-lehti: Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä aikakauslehti, joka käsittelee kasvatuksen ja opetuksen kysymyksiä steinerpedagogiikan pohjalta. Lehden tilaus kuuluu kannatusyhdistyksen jäsenmaksuun.

T

Temperamenttikasvatus: Steinerpedagogiikassa neljään temperamenttityyppiin perustuva kasvatuksen ja oppilaan ymmärtämisen apuväline alaluokilla. Temperamenttien avulla opettaja hahmottaa oppilaan luonteenrakenteen ja ymmärtää lapsen ominaislaadun pystyäkseen sen perusteella suunnittelemaan oppilaan luonnetta vastaavan pedagogisen toiminnan.

V,W

Waldorf-koulu: Ensimmäinen steinerkoulu perustettiin Stuttgartiin Waldorf Astoria -tehtaan työntekijöiden lapsille 1919. Monissa maissa steinerkouluja kutsutaankin Waldorf-kouluiksi.

Vihkotyöskentely: Oppilaat valmistavat omat oppikirjansa itse. Oppiaineen keskeiset asiat kirjoitetaan työvihkoon siististi ja työvihko kuvitetaan. Tavoitteena on tehdä kaunis "oppikirja", jota työstettäessä myös oppiaineen sisältö jää mieleen. Pienemmät oppilaat kirjoittavat opettajan laatiman tekstin taululta suoraan vihkoonsa. Myöhemmin oppilaat kirjoittavat tekstin ensin sanelusta vihkoon ja kotona uudelleen työvihkoon. Vanhemmat oppilaat tuottavat vihkotekstinsä itse.

Vuosirehtori Opettajakunnan keskuudestaan valitsema hallinnollinen toimihenkilö, jonka toimiaika on yhdestä viiteen vuotta. Vastuu on kuitenkin kokonaisuudessaan opettajakunnalla.

Y

Yhtenäiskoulu Koulu, jonka opetussuunnitelma muodostaa alkuopetuksesta lukion loppuun asti kestävän yhtenäisen kokonaisuuden

Lähteet ja lisätietoa:

<http://lipas.uwasa.fi/termino/WasaTerm/steinerkoulu/index.html>

<http://www.steinerkoulu.fi/>

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Steinerkoulu>

Porin seudun steinerkoulu